

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

Kloknerova 26, 148 01 Praha 414

Č. j.: MV-14540-1/PO-OKR-2025

Počet listů: 30

Počet příloh: 1/14

Z P R Á V A

**o činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky v oblasti
preventivně výchovné činnosti za rok 2024**

Praha 2025

Zpráva o činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR) v oblasti preventivně výchovné činnosti (PVČ) za rok 2024 je zpracována na základě Pokynu generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR SIAŘ částka 16/2023 k realizaci preventivně výchovné činnosti u Hasičského záchranného sboru České republiky. Vychází z podkladů od jednotlivých pracovních skupin PVČ HZS krajů a pracovní skupiny PVČ Ministerstva vnitra – generálního ředitelství HZS ČR (MV-GŘ HZS ČR).

I. Vyhodnocení hlavních priorit

Hlavním zaměřením PVČ pro rok 2024 byly stanoveny tyto priority:

- a) zásady a postupy improvizovaného ukrytí a improvizované ochrany dýchacích cest a povrchu těla při mimořádných událostech, nevojenských a vojenských krizových situacích; vysvětlení limitů stálých tlakově odolných úkrytů a jejich reálné využitelnosti při vojenských krizových situacích,
- b) příprava obyvatelstva ve vztahu k dlouhodobým mimořádným událostem vyžadujícím soběstačnost a zabezpečení domácností, tj. zejména příprava dostatečné zásoby potravin, vody, otopu, léků, náhradního zdroje osvětlení apod.,
- c) chování obyvatelstva při dlouhodobých extrémních teplotách a dlouhodobém suchu, pravidla používání otevřeného ohně v přírodním prostředí,

včetně aktualizace zpracovaných textů a materiálů pro PVČ.

a) improvizované ukrytí a improvizovaná ochrana

Všechny HZS krajů při realizaci přímých aktivit, ať už na úrovni školských zařízení, nebo jednotlivých akcí PVČ pro veřejnost, kladly důraz na předávání informací problematiky improvizovaného ukrytí a improvizované ochrany dýchacích cest a povrchu těla při mimořádných událostech, a to s ohledem na věk a mentální vyspělost posluchačů. Dále byla tato témata s veřejností komunikována prostřednictvím médií, na sociálních sítích a webových stránkách MV-GŘ HZS ČR a HZS krajů.

Jako příklad plnění této hlavní priority lze uvést činnost HZS Pardubického kraje, který ji prováděl při vyučovacích hodinách na základních školách (ZŠ) v modelu výuky Chraň se člověče, v rámci projektových dnů a cvičení na ZŠ, poskytováním informací a předáváním vzdělávacích materiálů při aktivitách pro dospělou populaci a seniory. K objasnění těchto témat využíval vytvořené roll-upy Ochrana obyvatelstva a Ohrožení únikem nebezpečných látek, kde

jsou jednotlivé situace graficky znázorněny a popsány. V souvislosti s aktuálně se zhoršující bezpečnostní situací dospělé občany v rámci přednášek seznamoval s využitelností stálých úkrytů, jejich aktuální kapacitou a časovou náročností zphotovení. Pro názornou ukázkou mohou občané Pardubického kraje navštívit expozici stálého úkrytu civilní ochrany v Pardubicích, ve kterém bylo vytvořeno informační a vzdělávací centrum, jež propojuje historii a současnost v oblasti ochrany obyvatelstva.

b) příprava obyvatelstva k dlouhodobým mimořádným událostem

Problematika přípravy obyvatelstva na dlouhodobé mimořádné události byla zahrnuta u všech HZS krajů do seminářů a besed se studenty SŠ, dospělou populací a seniory. Vzhledem k rostoucím počtům mimořádných událostí způsobených přírodními živly i událostem posledních let spojených s válečnými konflikty je problematika osobní připravenosti jedince a domácnosti pro naše občany velmi aktuální, často diskutována a je o ni velký zájem. Tato témata byla prostřednictvím médií, na sociálních sítích a webech MV-GŘ HZS ČR a HZS krajů výrazně akcentována před příchodem povodně v září 2024 a dále po celý její průběh.

Jako příklad plnění této hlavní priority lze uvést činnost HZS Libereckého kraje, který dlouhodobě realizuje vzdělávací program Bezpečná domácnost seniora. Jedná se o přednášky s následnou besedou, kdy příslušníci navštěvují seniory přímo v domovech pro seniory či seniorských spolcích. Program se zaměřuje na prevenci požárů v domácnosti, zásady správného chování – opuštění domácnosti, nahlášení mimořádné události na tísňovou linku, použití přenosných hasicích přístrojů, význam detektoru kouře a nebezpečných plynů, tvorbu domácího evakuačního plánu, i na obeznámení se s varovným signálem Všeobecná výstraha. Nově bylo v tomto roce do programu zařazeno téma soběstačnosti a zabezpečení domácnosti při dlouhodobé mimořádné události. Za rok proběhlo 10 akcí s celkovou účastí 250 seniorů.

c) dlouhodobé extrémní teploty a dlouhodobé sucho, pravidla používání otevřeného ohně v přírodním prostředí

S riziky dlouhodobých extrémních teplot, dlouhodobého sucha a základními pravidly správného chování a manipulace s otevřeným ohněm, a to zejména v přírodním prostředí, seznamovaly všechny HZS krajů obyvatelstvo napříč všemi cílovými skupinami. Témata byla zahrnuta jak do přímé (přednášky či besedy, stánky PVČ apod.), tak do nepřímé činnosti (informování prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí, vědomostních soutěží či formou příspěvků a článků v různých médiích apod.).

Příkladem aktivity se zaměřením na ochranu přírodního prostředí a předcházení požárům přírodního charakteru byla celodenní akce Den lesů pořádaná Lesy ČR. Do ní se zapojil HZS

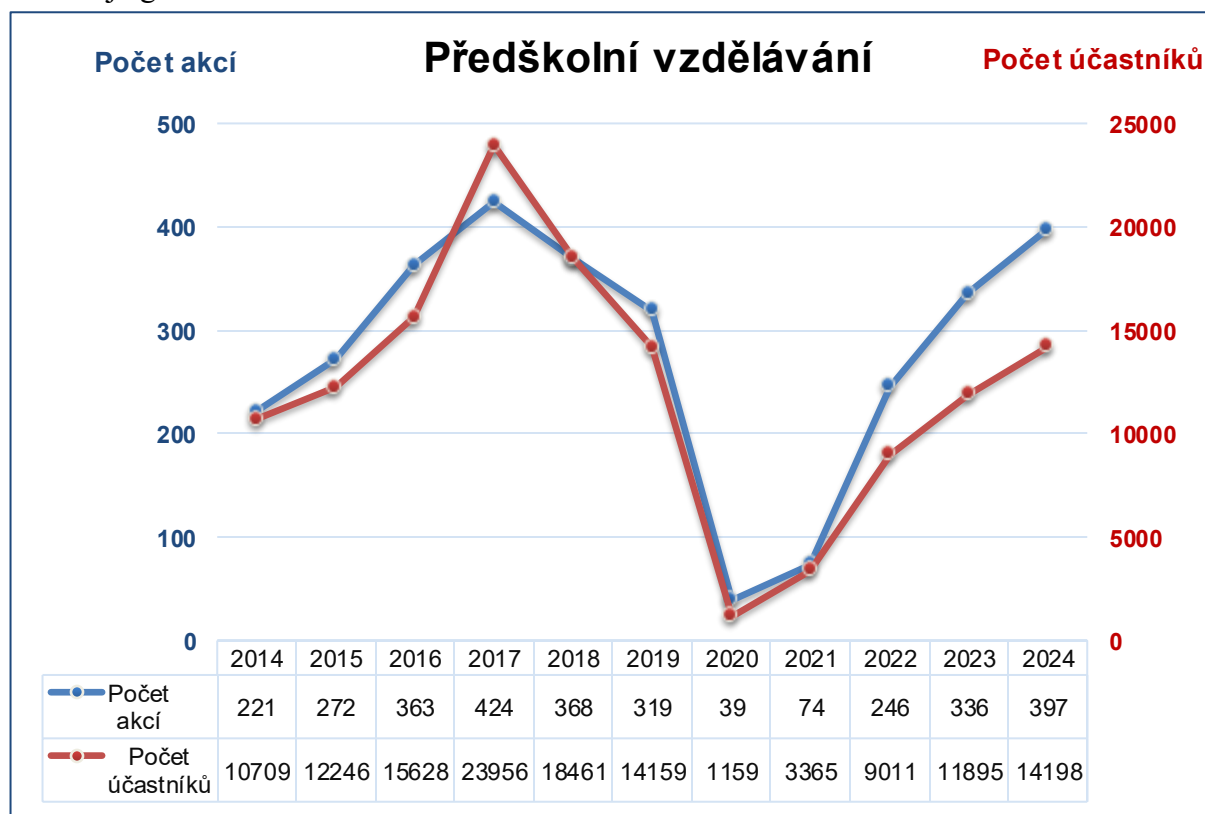
Olomouckého kraje a zúčastnilo se jí více než 250 žáků ZŠ. Pro účastníky byla ve Smetanových sadech v Jeseníku vytýčená trasa a vytvořena stanoviště, kde se seznámili s lesní faunou a flórou, fungováním lesa, myslivostí, ochranou životního prostředí, náplní práce lesníka a v neposlední řadě s požární bezpečností v lese. Na hasičských stanovištích byli žáci seznámeni se zásadami požární ochrany v přírodě (bezpečné rozdělávání ohně, správně zajištěné ohniště a jeho uhašení, správné chování v přírodě a v případě vzniku požáru, volání na tísňové linky, body záchrany apod.). V praktické části si prohlédli techniku na hašení lesních požárů, vyzkoušeli si hasicí zádový vak a motykohrábě.

II. Další aktivity v oblastech přípravy obyvatelstva

Vzdělávání dětí, žáků a studentů je pro HZS ČR základním pilířem celé přípravy obyvatelstva a této činnosti věnuje odpovídající prostor a pozornost.

Předškolní vzdělávání

V roce 2024 příslušníci navštívili 322 tříd mateřských škol (dále jen MŠ) a předškolních zařízení a věnovali se tak 12.558 dětem. Dále v rámci dlouhodobých vzdělávacích programů proškoliли dalších 75 tříd – 1.640 dětí, což je celkem **397 tříd MŠ** a ostatních předškolních zařízení **s 14.198 dětmi**. Počet aktivit a jejich účastníků v rámci přípravy této cílové skupiny zobrazuje graf č. 1.

Graf č. 1 – počet realizovaných aktivit a jejich účastníků v rámci předškolního vzdělávání

Základní a střední vzdělávání

V roce 2024 příslušníci navštívili se svými besedami 564 tříd ZŠ s 34.152 žáky a 164 tříd SŠ s 10.986 studenty. V rámci dlouhodobých vzdělávacích programů HZS ČR proškolili dalších 1.798 tříd ZŠ s 41.322 žáky a 122 třídy SŠ s 7.519 studenty, což činí celkem **2.648 tříd základních a středních škol s 93.979 žáky a studenty.**

HZS ČR v tomto roce pokračoval v projektu Ministerstva dopravy, který je určen studentům středních škol, s názvem **Projektový den s BESIP aneb nultá hodina autoškoly.** Cílem projektu je edukace mladých začínajících řidičů se zaměřením na zásady správného chování v silničním provozu v roli řidiče motorového vozidla. Základními tématy ze strany HZS ČR byl stanoven průjezd vozidel s právem přednosti jízdy (záchranářská ulička), zásady správného parkování k umožnění průjezdu záchranářů, linky tísňového volání se zaměřením na správné určení lokace mimořádné události v silničním provozu, rozšíření možností tísňové linky 112 – systém eCall a hašení počínajícího požáru vozidla. V roce 2024 bylo v rámci 87 projektových dnů proškolen 6.227 studentů. Od začátku projektu se uskutečnilo 101 projektových dnů, s účastí 7.983 studentů.

Obdobnou aktivitu dlouhodobě pořádá HZS Ústeckého kraje ve spolupráci s Policií ČR, a to vzdělávací projekt pro střední školy **Safety Road**, který je zaměřen na poslední ročníky, tj. budoucí řidiče a jejich bezpečné chování v provozu. V roce 2024 se uskutečnily 3 celodenní akce, kde v rámci přednášek a ukázek základních složek integrovaného záchranného systému (IZS) bylo po skupinkách proškolen cca asi 450 studentů. Projekt apeluje na bezpečné chování mladých řidičů, využívá prezentaci tragických dopravních nehod v Ústeckém kraji a sdílí zkušenosti z těchto zásahů zprostředkované přímo zúčastněnými hasiči, policisty či záchranáři.

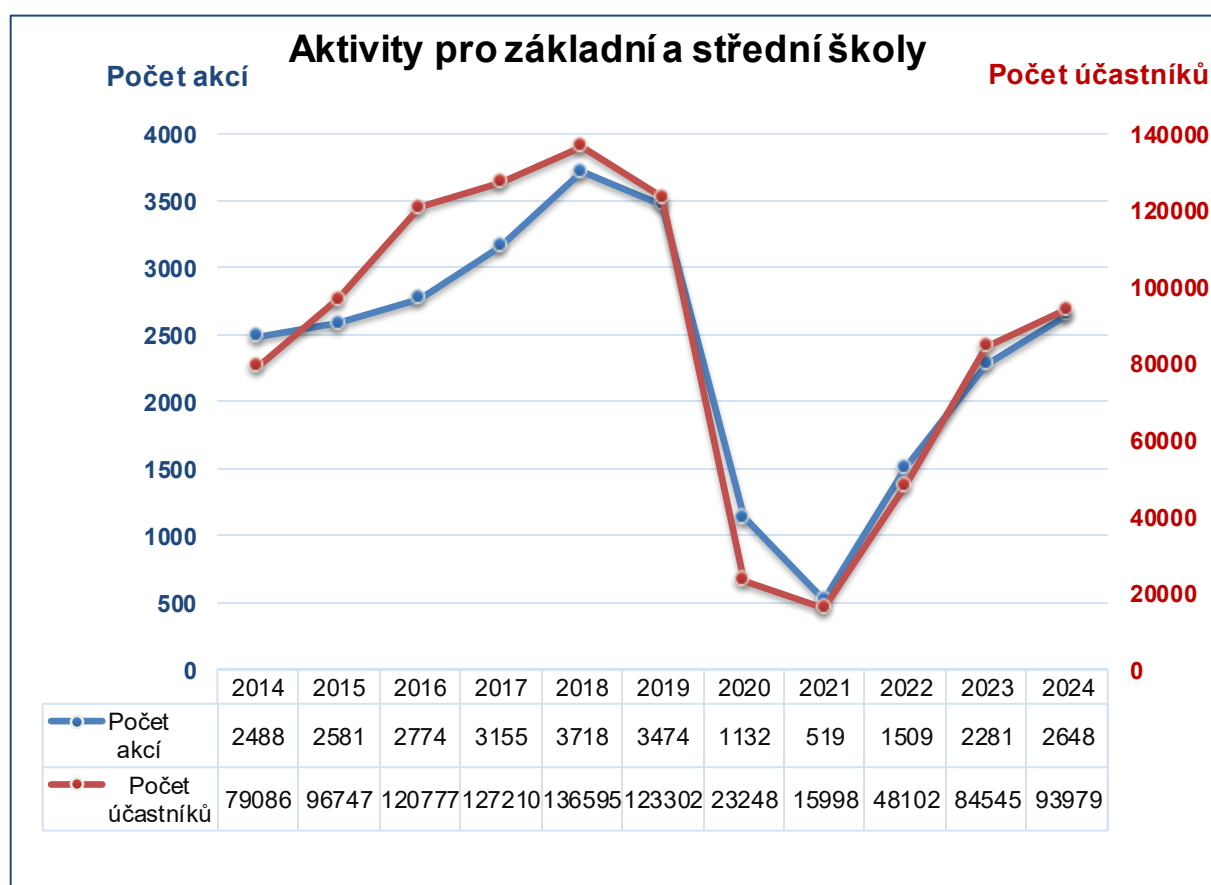
HZS Zlínského kraje ve spolupráci se Zlínským krajem a dalšími složkami IZS zorganizoval rozsáhlou akci pro žáky 3. tříd ZŠ s názvem **Týden bezpečnosti.** Žáci procházeli jednotlivá stanoviště, poslouchali výklad a plnili různé pohybové-vědomostní úkoly. Celkem se této akci zúčastnilo 935 žáků a jejich pedagogů z 53 tříd a 36 ZŠ z celého Zlínského kraje.

HZS Pardubického kraje pokračoval v realizaci přednášek osvědčeného modelu výuky **Chraň se člověče** pro školská zařízení, nacházející se v zónách havarijního plánování a v zónách ohrožení. V roce 2024 navštívili příslušníci HZS Pardubického kraje 20 ZŠ a 14 SŠ a proškolili 2.178 žáků a studentů. Dále ve spolupráci s krajským školským koordinátorem prevence rizikového chování z Krajského úřadu Pardubického kraje zajistil distribuci příruček pro slabozraké žáky s názvem Hasiči radí. Celkem 200 ks těchto příruček obdrželo 12 speciálních a praktických ZŠ, speciální pedagogická centra a pedagogicko-psychologické poradny.

Také HZS Moravskoslezského kraje se věnoval školským zařízením ohroženým únikem nebezpečných látek a realizoval program **Vzdělávání pedagogů, žáků a studentů v zónách ohrožení**, určený pro 106 škol ohrožených únikem nebezpečných látek ze stacionárních zdrojů rizik a přirozenou povodní. V roce 2024 navštívil v rámci tohoto programu 5 MŠ (17 pedagogů), 24 ZŠ (32 tříd 6. ročníku, 570 žáků) a 11 SŠ (20 tříd 2. ročníku, 520 studentů).

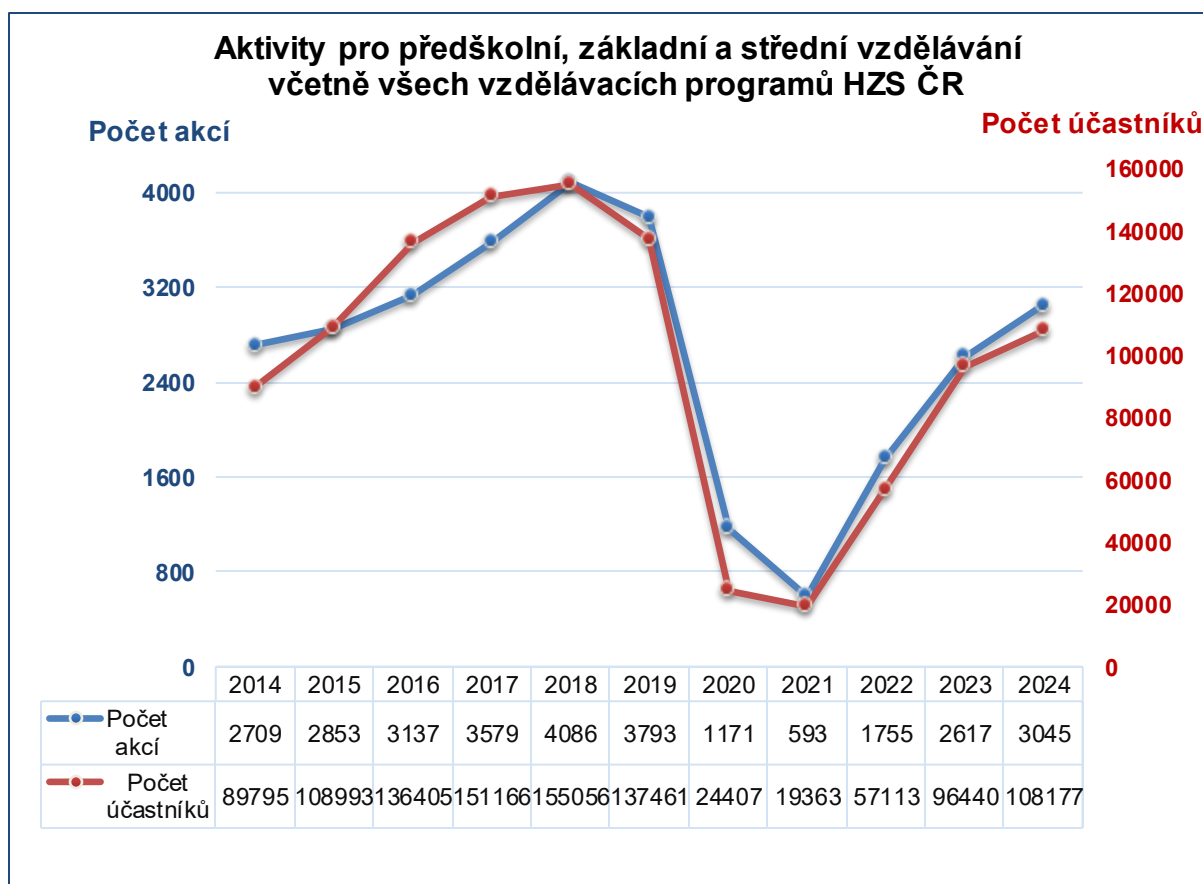
HZS Olomouckého kraje realizoval pro studenty středních a vysokých škol (SŠ a VŠ) exkurze s výkladem do kina Hvězda – přesněji do krytu civilní ochrany. Součástí tohoto programu byla také exkurze v areálu Hamry (sklad humanitárního materiálu, místo nouzového ubytování, Flash over, polygon). Kryt je otevřený ve významné dny i pro veřejnost a jsou zde pořádány exkurze. V roce 2024 ho navštívilo 105 studentů SŠ, 11 studentů VŠ a 240 osob z řad veřejnosti, celkem tedy 356 osob.

Počet vzdělávacích aktivit na základních a středních školách shrnuje graf č. 2.

Graf č. 2 – Počet aktivit pro základní a střední školy a jejich účastníků

Celkový počet aktivit a účastníků v rámci přípravy školské mládeže zobrazuje graf č. 3.

Graf č. 3 – Počet aktivit a jejich účastníků v rámci vzdělávací soustavy

Spolupráce s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2024 pokračovalo, prostřednictvím Národního pedagogického institutu, ve velkých revizích Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV). Problematika bezpečnosti (včetně řešení mimořádných událostí) je v návrhu revidovaného RVP ZV zařazena na prvním stupni ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, tematický okruh Člověk, jeho zdraví a bezpečí a na druhém stupni ve vzdělávací oblasti Člověk, zdraví a bezpečí, vzdělávací obor Výchova ke zdraví a bezpečí. V květnu 2024 byly návrhy RVP ZV představeny veřejnosti, od září 2024 byl zahájen schvalovací proces a v závěru roku byly revidované RVP ZV schváleny. Jejich implementace bude probíhat postupně a zahrnuje několik klíčových kroků, které zajistí hladký přechod škol na nové kurikulum: září 2025 – možnost zahájení vzdělávání pro 1. a 6. ročník, září 2027 – povinnost zahájení vzdělávání pro 1. a 6. ročník, září 2031 – povinnost vzdělávání pro všechny ročníky.

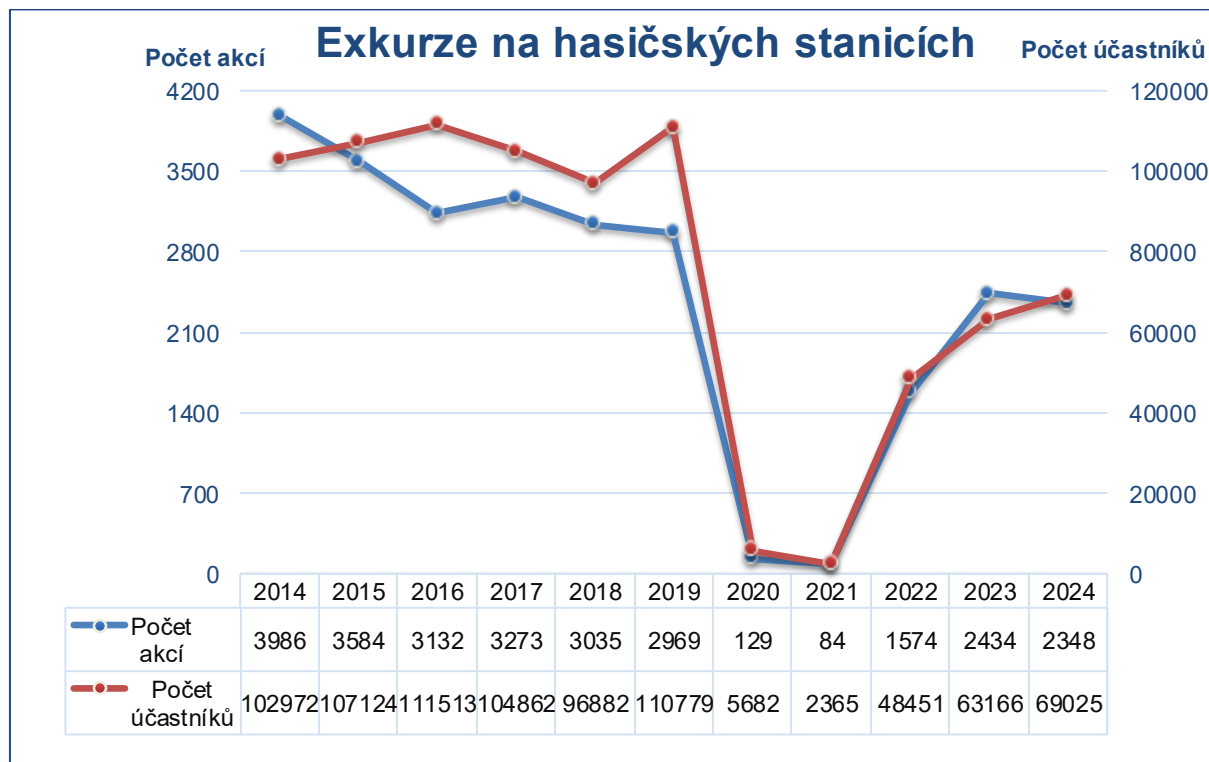
Ač byly problematiky Ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (dále jen OČMU) v RVP ZV zahrnuty od roku 2004, tak se je nyní poprvé podařilo zahrnout komplexně do jedné vzdělávací oblasti, a to jak na prvním, tak na druhém stupni ZŠ.

Spolupráce s Ministerstvem obrany

MV-GŘ HZS ČR v roce 2024 spolupracovalo s Ministerstvem obrany na tvorbě nové Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2025–2030 (schválena usnesením vlády č. 11 ze dne 8. ledna 2025), která nastavuje směr rozvoje systému přípravy občanů k obraně do roku 2030. Koncepce v návaznosti na Obrannou strategii ČR reflektuje potřebu změny celkového přístupu k obraně, který vyžaduje zapojení celého státu a společnosti. Jedním z úkolů této koncepce je vytvořit mezíresortní pracovní skupinu ke koordinaci bezpečnostní přípravy, jejímž úkolem je sjednotit dosavadní úsilí v této oblasti a vytvořit koordinovaný vládní systém bezpečnostní přípravy. Skupině společně předsedají Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany.

Exkurze na hasičských stanicích

V roce 2024 se uskutečnilo **2.348 exkurzí s účastí 69.025 osob**. O tyto aktivity byl vždy velký zájem ze strany škol i veřejnosti. HZS krajů propojují exkurzi na hasičských stanicích s besedou z oblasti požární prevence, ochrany obyvatelstva a IZS vždy přizpůsobenou dané cílové skupině návštěvníků. Počet realizovaných exkurzí a návštěvníků hasičských stanic shrnuje graf č. 4.

Graf č. 4 – Počet exkurzí na hasičských stanicích a jejich návštěvníků

Multimediální učebny

V podpoře přímého vzdělávání dětí, žáků a studentů se osvědčily tzv. multimediální učebny. Postupně počet těchto učeben narůstá a zkvalitňuje se jejich vybavení. Osm HZS krajů (HZS hl. m. Prahy, Středočeského, Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina) vlastní celkem 14 těchto učeben, které slouží jak školám a jejich pedagogům, tak členům sborů dobrovolných hasičů nebo veřejnosti v rámci preventivně výchovných akcí, jako jsou besedy v rámci exkurzí na stanicích, různé soutěže či semináře. HZS Středočeského kraje se v roce 2024 podařilo vybudovat novou učebnu na hasičské stanici Mělník a dále uvedl do provozu původní učebnu na hasičské stanici Kolín, která byla ve spojitosti s válečným konfliktem na Ukrajině upravena na MŠ pro ukrajinské děti.

HZS Jihočeského kraje do programu v učebně na centrální stanici České Budějovice dlouhodobě zařazuje výklad s pomocí prezentace, vzdělávací hry ve virtuální realitě zaměřené na řešení mimořádných událostí (např. správné hašení hořícího oleje na pánvi, balení evakuačního zavazadla či výběr správného typu přenosného hasicího přístroje), výcvikový тренаžér pro pohyb ve ztížených podmínkách a exkurzi. Tímto programem prošlo v roce 2024 více než 200 žáků 2. stupně ZŠ.

Na hasičských stanicích, kde není vhodný prostor pro zřízení plnohodnotné multimediální učebny, jsou zřizovány vzdělávací koutky, vybavené názornými pomůckami (např. domečkem rizik, hasičskou výstrojí, přenosnými hasicími přístroji, detektory kouře), grafikou s tématy požární ochrany, ochrany obyvatelstva a vzdělávacími materiály a zejména slouží jako podpora příslušníkům při provádění exkurzí. V roce 2024 proběhlo celkem **546 aktivit** v multimediálních učebnách a vzdělávacích koutcích HZS ČR, kterých se zúčastnilo **14.796 osob**, převážně dětí a mládeže.

Příprava pedagogů, realizace vzdělávacích programů

V průběhu roku 2024 bylo realizováno (HZS Libereckého 1 kurz/12 pedagogů, Ústeckého 7 kurzů/85 pedagogů, Moravskoslezského kraje 3 kurzy/63 pedagogů a Kraje Vysočina 1 kurz/17 pedagogů), celkem 12 kurzů v rámci vzdělávacího programu **Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – základní/střední vzdělávání**, kterých se zúčastnilo 202 pedagogů. Tyto programy budou na základě platné revize RVP ZV, z hlediska obsahu i formy aktualizovány, stejně tak jako učebnice, příručky a všechny metodické materiály pro podporu výuky OČMU na školách.

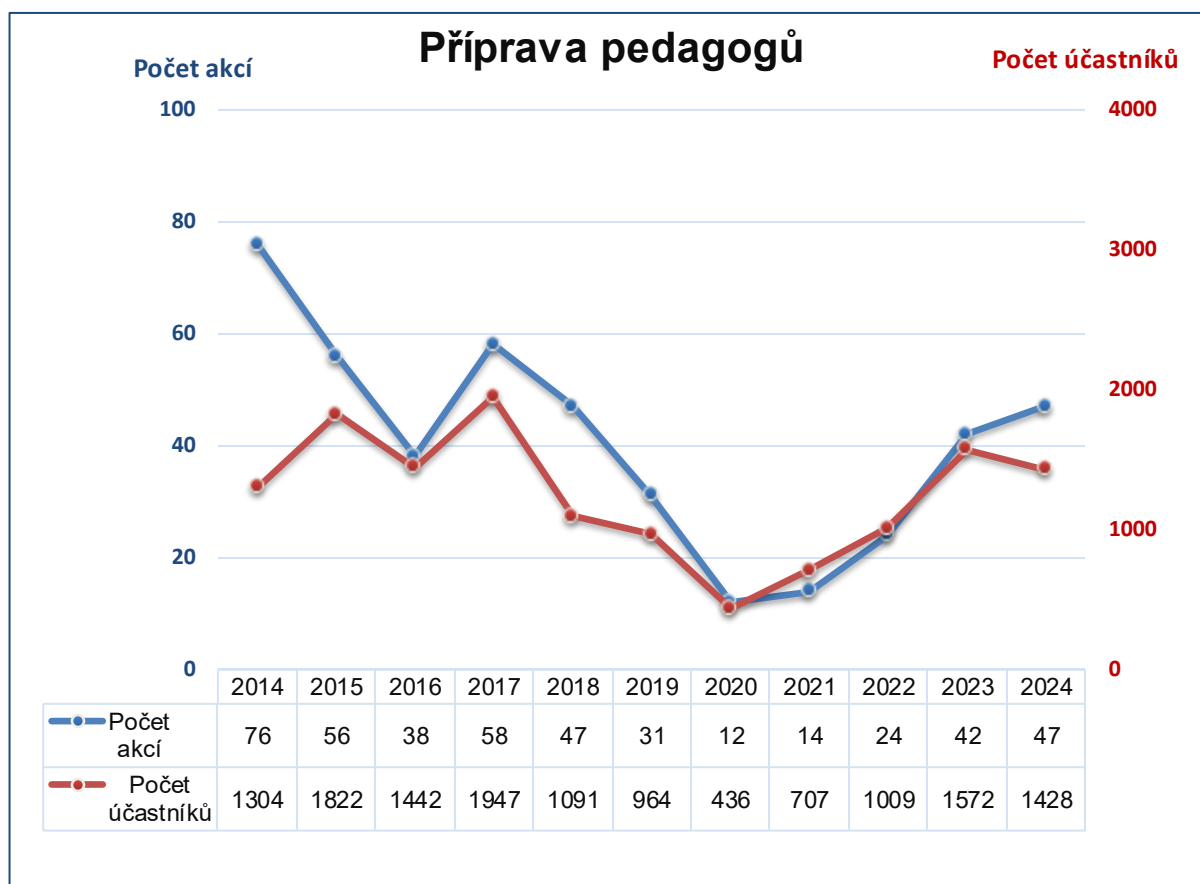
Vzdělávací program **Příprava škol a školských zařízení na mimořádné události** celkem absolvovalo, v rámci 2 kurzů (HZS Pardubického kraje), 38 pedagogů a školských pracovníků.

Příklady dalších vzdělávacích aktivit určených pro pedagogické pracovníky:

- HZS Plzeňského kraje dlouhodobě realizuje ve spolupráci s odborem školství a sportu Magistrátu města Plzně, zdravotnickou záchrannou službou a Policií ČR pro pedagogy ZŠ na území města Plzně vzdělávací semináře **Mimořádné události a krizové situace a jejich praktické zvládnutí**. V roce 2024 realizoval 6 seminářů pro 374 pedagogů. Dále uspořádal ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR 2 besedy s celkovou účastí 21 ředitelů ZŠ. Ústředním tématem byla požární ochrana ve školách, konkrétně povinnosti statutárního zástupce v této oblasti. Dále byly prezentovány povinnosti na úseku požární ochrany (začlenění provozovaných činností, požárně bezpečnostní řešení stavby, požární hlídky, školení zaměstnanců, tísňové linky, nástupní plochy pro požární techniku, evakuace, hydranty a přenosné hasicí přístroje, problematika varování);
- u HZS Ústeckého kraje příprava učitelů dlouhodobě probíhala ve **spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Ústeckého kraje**, která sdružuje a metodicky vede školní metodiky prevence. Ti jsou v rámci pravidelných pracovních porad seznamováni s novinkami v OČMU a je jim nabízena metodická podpora při výuce této problematiky;
- u HZS Karlovarského kraje byla příprava pedagogů v roce 2024 zajišťována **v Centru zdraví a bezpečí** v rámci vzdělávacích programů pro školy se zaměřením na oblast běžných rizik, mimořádné události a poskytování první pomoci. Pedagogové se zmiňovaných programů účastnili se svými žáky, čímž si sami osvojili či rozšířili znalosti a dovednosti v těchto oblastech. Zúčastnilo se celkem 473 pedagogů.

Celkem se tedy podařilo oslovit při **47 akcích 1.428 pedagogů a managementu škol a školských zařízení**.

Vývoj počtu vzdělávacích akcí a jejich účastníků v rámci přípravy pedagogických pracovníků, v průběhu uplynulých let, je zobrazen v grafu č. 5.

Graf č. 3 – Počet vzdělávacích akcí a účastníků v rámci přípravy pedagogů

Podpora vzdělávání na vysokých školách

HZS ČR se dlouhodobě věnuje podpoře vzdělávání na vysokých školách. Především se jedná o přípravu budoucích pedagogů, kteří budou ve vzdělávacím procesu žáky a studenty vyučovat problematiku OČMU, dále se jedná o studenty s odborností ochrana obyvatelstva a krizové řízení a také o přednáškovou činnost pro seniory – studenty univerzit třetího větu.

Celkem 11 HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR spolupracovalo v roce 2024 s vysokými, nebo vyššími odbornými školami (celkem 22 institucí), podporovalo výuku svou přednáškovou činností, vedením a oponováním závěrečných prací, zajišťováním exkurzí a praxí pro vysokoškolské studenty. Těmito formami podpory vzdělávání bylo v roce 2024 osloveno celkem **1.608 studentů**.

Příkladem této činnosti je spolupráce HZS Olomouckého kraje s Univerzitou Palackého v Olomouci na intenzivním kurzu pro studenty zaměřeném na připravenost a řešení krizových situací. Studenti byli seznámeni s problematikou krizového řízení, požární prevence, hašení požárů, technických havárií, povodní, nouzového přežití a humanitární pomoci, realizací PVC a problematikou OČMU. Kurz umožnil studentům získat praktické dovednosti a prohloubit teoretické znalosti. V roce 2024 se ho zúčastnilo 105 studentů.

HZS Jihočeského kraje zabezpečoval výuku předmětů ochrana obyvatelstva a prevence rizik a ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí na **Pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích**. Cílem tohoto vzdělávání je připravit budoucí pedagogy na identifikaci rizik a správnou reakcí pedagoga a jemu svěřených žáků a studentů předejít nebo zmírnit následky mimořádných událostí. Dále se příslušníci zapojili do výuky předmětů v oblasti řešení mimořádných událostí a krizových situací na Jihočeské univerzitě, Zdravotně-sociální fakultě na Ústavu radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva a dále do výuky předmětů s tematikou požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva a krizového řízení na dalších fakultách Jihočeské univerzity a Vysoké školy evropských a regionálních studií. Výuku absolvovalo zhruba 500 studentů.

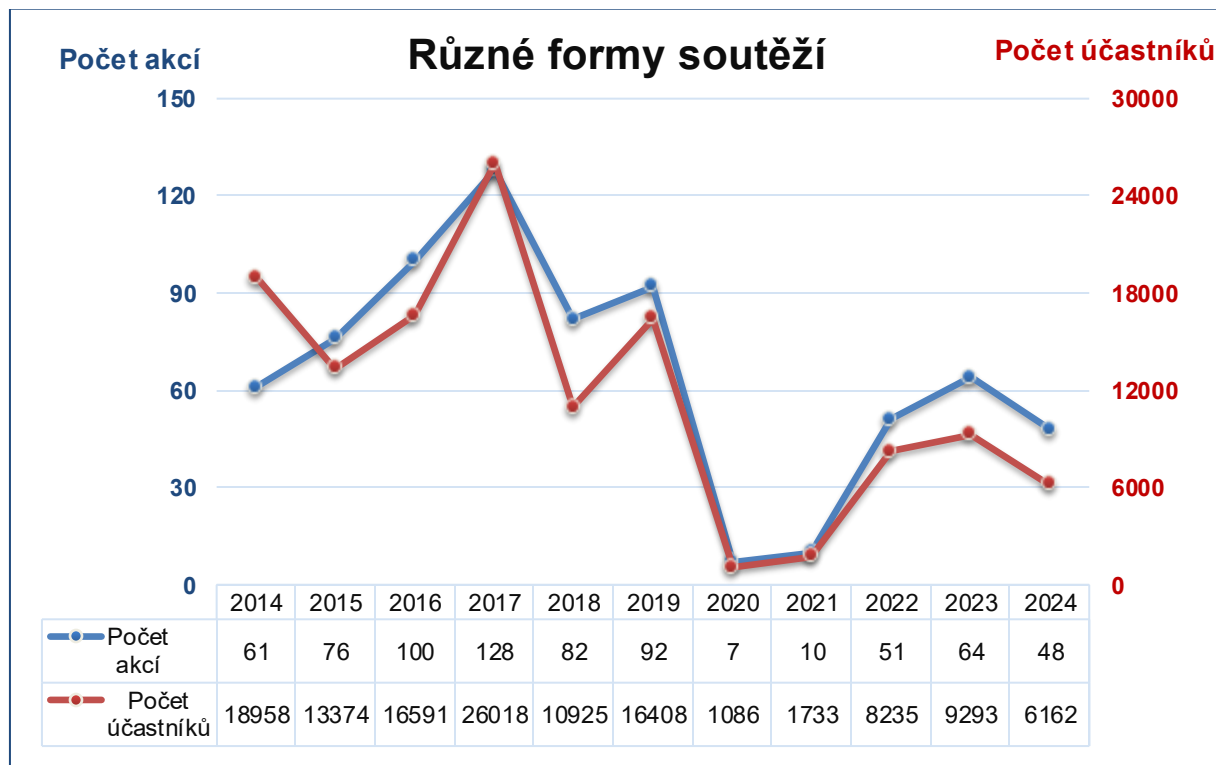
HZS hl. m. Prahy dlouhodobě realizuje pro studenty oboru výchova ke zdraví Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy tříhodinový seminář (2 hodiny přednáška, 1 hodina exkurze). V roce 2024 se ho zúčastnilo 20 studentů. Přednášky s tématy požární ochrana a ochrana obyvatelstva byly zaměřeny na obsah, formy a metody práce ve výchovně-vzdělávacím procesu (základní a střední školství) včetně upozornění na dostupné výukové materiály (HZS ČR, Záchraný kruh, Hasiči pro školy atd.).

Příkladem přednáškové činnosti pro studenty **univerzity třetího větu** byla aktivita HZS Jihočeského kraje. Pro seniorské posluchače Vysoké školy ekonomické v Jindřichově Hradci připravil pilotní cyklus 13 dvouhodinových přednášek s názvem Integrovaný záchraný systém – prevence jako první krok k bezpečnému životu. Přednášky byly zaměřeny komplexně na témata všech základních složek IZS a byly vedeny přímo odborníky se zkušenostmi z praxe. Za HZS byla probírána témata požární prevence, IZS a ochrany obyvatelstva. Celkem se této aktivity zúčastnilo 60 seniorů.

MV-GŘ HZS ČR v rámci spolupráce s katedrou zdravotní tělesné výchovy a tělovýchovného lékařství Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy (FTVS UK) připravovalo formou přednáškové činnosti studenty oboru aplikovaná tělesná výchova a sport osob se specifickými potřebami, kteří ve svojí praxi budou pracovat s osobami se specifickými potřebami. Přednášek, zaměřených na základy požární ochrany a ochrany obyvatelstva, tísňovou komunikaci osob se specifickými potřebami či předcházení přírodním rizikům se zúčastnilo celkem 140 posluchačů. Další aktivitou, rozvíjenou ve spolupráci s FTVS UK, byla příprava seniorů, studujících na fakultě v rámci celoživotního vzdělávání. Počátkem roku byl realizován workshop, tematicky zaměřený zejména na základy požární ochrany v domácnosti a seznámení s podobou a významem opatření ochrany obyvatelstva.

Realizace soutěží

V roce 2024 se podařilo zorganizovat nebo se podílet na **48 různých soutěžích** (vědomostních, pohybově-vědomostních a výtvarných), kterých se zúčastnilo **6.162 soutěžících**. Jejich počet shrnuje graf č. 6.

Graf č. 6 – Počet různých forem soutěží

Příklady pohybově-vědomostních soutěží:

- HZS Plzeňského kraje dlouhodobě organizuje pohybově-vědomostní soutěž **Malý záchranář**, která je určena pro žáky 4. a 5. tříd ZŠ. Cílem je pomoci školám při výuce, praktickou formou doplnit probíranou problematiku a prohloubit povědomí o činnosti složek IZS. V roce 2024 se akce zúčastnilo osm čtyřčlenných družstev a svoje znalosti žáci prověřovali na stanovištích s tématy volání na tísňové linky, požární prevence, varovný signál, evakuační zavazadlo, poskytování první pomoci a prevence rizikového chování (zajištěno městskou policií). Na závěr akce proběhla prohlídka centrální hasičské stanice Rokycany s ukázkami činnosti výjezdových hasičů. **Od vzniku soutěže (rok 2003) se Malého záchranáře zúčastnilo v Plzeňském kraji během 58 oblastních a 7 krajských kol téměř 2.500 žáků;**
- HZS Olomouckého kraje ve spolupráci s Policií ČR zorganizoval pohybově-vědomostní soutěž **Táhneme za jeden provaz** s účastí 141 žáků ZŠ, kteří absolvovali určenou trasu a na stanovištích plnili různé úkoly.

Soutěže v on-line prostředí a další formy soutěží:

- HZS Plzeňského kraje uspořádal pro plzeňské základní školy, pod záštitou primátora města Plzně, XIII. ročník výtvarně-vzdělávací soutěže **KDY ZAVOLAT 150**. Do soutěže bylo zasláno 409 obrázků. Po slavnostním vyhodnocení na plzeňské radnici následovaly 2 výstavy pro veřejnost, a to ve výstavních prostorách plzeňské radnice a v Techmanii Science Center;
- HZS Středočeského kraje ve spolupráci se Spolanou Neratovice a Gymnáziem V. B. Třebízského Slaný uspořádal 7. ročník vědomostní soutěže **Výzva pro chemika**, která byla určena týmům žáků 8. a 9. ročníků ZŠ. Zúčastnilo se jí celkem 61 týmů, čítajících 183 žáků.

Spolupráce s dalšími organizacemi

HZS ČR aktivně a dlouhodobě spolupracuje na přípravě obyvatelstva také s dalšími subjekty – svazy, nestátními neziskovými organizacemi či spolky.

HZS Karlovarského kraje dlouhodobě úzce spolupracuje s **Asociací záchranný kruh, z. s.**, jeho příslušníci se podílejí zejména na aktivitách **Centra zdraví a bezpečí – Světa záchranářů**, kde probíhá vzdělávání dětí, mládeže a ostatních cílových skupin v programech Svět rizik, Svět ohně, Mimořádné události, První pomoc, Rizika v dopravě pro mládež a dalších, včetně jednorázových akcí pro veřejnost např. Ty to zvládneš, Na silnicích bezpečně, Den zdraví nebo letních příměstských táborů. V roce 2024 pokračovala realizace projektu **Ty to zvládneš**, v jehož rámci jsou vytvářena a publikována úderná a inovativní instruktážně-analytická videa, která vycházejí z reálných dopravních nehod. Jedná se o unikátní spojení reálných záběrů ze zásahů složek IZS doplněné o analýzu nehod a preventivně-emotivní sdělení z úst záchranářů nebo účastníků dopravních nehod. Na realizaci tohoto projektu spolupracovali nejen zástupci složek IZS, ale i další odborníci na bezpečnost v dopravě. Výsledkem projektu jsou desítky videí z reálných nehod, podpůrné komunikační teasery a řada mediálních výstupů publikovaných na sociálních sítích, webových stránkách a v médiích k dalšímu bezplatnému šíření a využití veřejností. V roce 2024 byla zahájena realizace další části kampaně s podtitulem **První u nehody**. S asociací spolupracovaly jednotlivé HZS krajů a MV-GŘ HZS ČR buď na základě uzavřených smluv, nebo po ústní dohodě. Zejména využívaly vytvořené vzdělávací materiály, jako jsou výuková videa, interaktivní multimediální učebnice, pracovní listy, testovací systém či databáze obrázků v rámci svých preventivně vzdělávacích akcí, nebo tyto materiály doporučovaly pedagogům na svých kurzech.

Dále HZS ČR spolupracoval se zájmovým sdružením **Centrum pro bezpečný stát, z. s.**, který v jejím rámci vytvořil, provozoval a pravidelně aktualizoval portál pro pedagogické pracovníky **www.ocmu.cz**, který sdružuje všechny podpůrné materiály a informace pro výuku tematiky OČMU ve školách.

Spolupráce mezi HZS ČR a **Svazem hasičů Čech, Moravy a Slezska** je dlouhodobá. Na centrální úrovni se zástupci MV-GŘ HZS ČR pravidelně účastní jednání ústřední odborné rady ochrany obyvatelstva a ústřední odborné rady prevence. Obdobně jsou zástupci HZS krajů pravidelně zváni jak na krajské, tak okresní porady těchto odborných rad. Celoroční spolupráce probíhala také při organizování různých vzdělávacích aktivit, jako byly přednášky a besedy, exkurze, soutěže či jednorázové akce. Dále zahrnovala vzdělávání členů sboru dobrovolných hasičů obcí v oblasti ochrany obyvatelstva a požární prevence. Jako příklad lze uvést HZS Pardubického kraje, který zorganizoval 3 školení preventistů pro 119 členů SDH obcí, jejichž témata byly povinnosti obecního úřadu a fyzických osob na úseku požární ochrany a provádění PVČ v obcích.

Každoročně HZS ČR ve spolupráci s **Českou asociací hasičských důstojníků, z. s.**, vyhláší na pátek 13. **Den požární bezpečnosti**. V roce 2024 však do konání této akce zasáhly ničivé povodně. Akce byla naplánována na pátek 13. září 2024, ale vzhledem k okolnostem musela být bez náhrady zrušena.

Ve spolupráci s **Citadelou Bruntál, z. s.**, proběhly v roce 2024 tři kompletní kurzy pro nové instruktory programu Hasík CZ (pro HZS Jihomoravského, Moravskoslezského a Zlínského kraje). Čtvrtý plánovaný seminář (pro HZS Plzeňského, Středočeského a Ústeckého kraje) musel být zrušen z důvodu povodní v termínu konání.

HZS Moravskoslezského kraje dlouhodobě spolupracuje s **Hasičským muzeem v Ostravě**, které kromě veřejnosti často navštěvují třídní kolektivy. V běžném provozu ho v roce 2024 navštívilo 3.872 osob. Další spolupráce v realizaci PVČ probíhala při různých akcích (např. kulturní festival Ostravská muzejní noc, Den s Technotrasou).

MV-GŘ HZS ČR ve spolupráci s **Ústavem modelů ve vzdělávání, z. ú.**, vytvořilo vzdělávací program pro žáky ZŠ se zaměřením na mimořádné události. Obsah programu byl navržen v souladu s podobou modelů začleněných do expozice Království železnic, zobrazující různé mimořádné události (např. únik nebezpečných chemických látek, požár v domácnosti či přírodě, povodně, vichřice). Byly vytvořeny vzdělávací materiály a lektoři Království železnic byli ze strany MV-GŘ HZS ČR proškoleni. Tato forma PVČ kombinuje vizuální vjem a pozitivní zážitek z prohlídky expozice se stručnými a přehlednými informacemi

preventivního charakteru. Vzdělávací program byl slavnostně spuštěn 13. září 2024 v rámci tiskové konference za přítomnosti zástupců základních složek IZS a BESIP.

Programy a projekty přípravy obyvatelstva

V roce 2024 HZS ČR realizoval následující dlouhodobé vzdělávací programy a projekty:

Hasiči pro školy

V roce 2024 byly dokončeny další podpůrné materiály projektu, a to banner, leták a poster A2 s tematikou nebezpečné látky a byl realizován jejich tisk. Vzdělávací materiály byly vytvořeny tak, aby byly využitelné pro všechny cílové skupiny a tvořily tak ucelený balík obsahující základní témata (bannery, letáky, postery). Jsou volně ke stažení na webových stránkách projektu. **Celkový počet stažení** výstupů tohoto projektu je **14.522**, přičemž za rok 2024 se jedná o 246 nových stažení. Tento počet je však pouze orientační, u jedné osoby dochází k vícenásobnému stažení, na různých prezentačních akcích a poradách si materiály pedagogové stahují přímo do svých paměťových zařízení, šíří mezi sebou v jedné škole apod.

Videoprojekt OČMU

HZS Středočeského kraje ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou a Krajským ředitelstvím Policie Středočeského kraje pokračoval ve videoprojektu pro podporu výuky OČMU. YouTube kanál HZS Středočeského kraje vytvořený v rámci tohoto projektu zaznamenal v roce 2024 celkem **27.968 nových zhlédnutí** o celkové délce 1.066 hodin.

Projekt Vaše cesty k bezpečí

HZS Jihomoravského kraje v roce 2024 vydal aktualizované vydání brožurky projektu Vaše cesty k bezpečí. K souhrnnému tisku se na své finanční náklady přidaly i obce (20 subjektů), **celkový náklad činil 9.500 brožur**. Příslušníci je budou v následujícím období předávat především na akcích PVČ zaměřených na dospělou populaci, pedagogům při výuce programu HASÍK CZ, pracovníkům státní správy (při kontrolách obcí) apod. Obce budou brožury distribuovat vlastními silami svým občanům, spolkům a sdružením.

Projekty 3 metry k životu – parkujte ohleduplně a Když jde o život, přeparkovat nestihnete

HZS Královéhradeckého kraje pokračoval v kampani Parkuj ohleduplně – 3 metry k životu. Na průjezdnost ulic upozorňoval v samostatných preventivních člancích, ale také v souvislosti s výjezdovou činností a cvičeními.

HZS Karlovarského kraje se do projektu zapojil v rámci akce Den požární bezpečnosti, a to formou kontroly průjezdnosti silnic na jednotlivých územních odborech, rozdáváním informačních letáků s vysvětlením této problematiky za stěrače vozidel, která z důvodu špatného parkování komplikovala, či přímo blokovala, průjezd zásahové technice.

HZS Jihomoravského kraje v rámci svého projektu **Vteřiny pro život** dlouhodobě spolupracuje s odborem dopravy Magistrátu města Brna na informační kampani upozorňující řidiče na důležitost správného parkování vozidel. Kampaň cílí na občanskou solidaritu a také na vysokou prestiž hasičů u občanů ČR. Vysvětlí-li profesionální hasič důvod, proč se musí právě při parkování vozidel dodržovat určité zásady, je vyšší pravděpodobnost, že se lidé podle těchto rad zachovají. K předání informací byla vytvořena webová stránka, facebooková stránka BrnoInMotion s 6,4 tisíci sledujícími uživateli, facebooková stránka brnomycity (oficiální kanál města Brna) s více než 20 tis. sledujícími, YouToube kanál BrnoInMotion. Díky těmto kanálům bylo možné oslovit tak různorodou skupinu obyvatel, jakou jsou řidiči. Úvodní video, které má jen na YouTube 35 tisíc a na sociální síti Facebook přes 70 tisíc zhlédnutí, se cíleně natáčelo v lokalitách, kde mají hasiči dlouhodobě problémy s plynulým průjezdem k zásahům. V roce 2024 byla natočena krátká edukační videa určená na sociální síť, k nim byly vytvořeny edukační textové materiály a vše bylo prezentováno na webu BrnoInMotion a sociální síti Facebook. Celkově zaznamenala videa přes 148 tisíc přehrání. Souběžně byla kampaň propagována na billboardech, city light vitrínách a v online reklamách. Do kampaně byla aktivně zapojena veřejnost prostřednictvím soutěže, které se zúčastnilo téměř 1.500 osob. Nedílnou součástí projektu bylo oslovení úřadů městských částí města Brna s výzvou, aby se aktualizovala pasportizace sídlištních lokalit s následným návrhem na změnu dopravního značení a dalších opatření ve spolupráci s Policií ČR.

HZS Moravskoslezského kraje realizoval akci **Nesprávné parkování vozidel**, při které příslušníci kontrolovali průjezdnost ulic na sídlištích a přístupnost nástupních ploch určených pro požární techniku ve vybraných městech (Bruntál, Třinec, Karviná, Havířov, Český Těšín, Orlová, Nový Jičín, Opava, Hlučín, Ostrava). Výstupem této akce bylo upozornění řidičů na nevhodně parkující vozidlo letáčkem za stěrač, odvysílaná reportáž ve spolupráci s Českou televizí (ČT24) a preventivně výchovné video upozorňující na danou problematiku zveřejněné na sociálních sítích (800 tisíc zhlédnutí na Instagramu).

Projekt Centrum zdraví a bezpečí

V Moravskoslezském kraji v roce 2024 pokračovala příprava projektu Městečko bezpečí kontrolou stavební dokumentace a projektu vnitřního vybavení. To vše s ohledem na kritéria

přijatelnosti výzvy č. 12 v rámci IROP 2021–2027. Dále byla formována koncepce lektorského zabezpečení vzdělávacích programů a uskutečnila se prohlídka a diskuse s realizátory vzdělávání ze Světa záchranářů v Karlových Varech. Realizace stavby se předpokládá v letech 2025–2026.

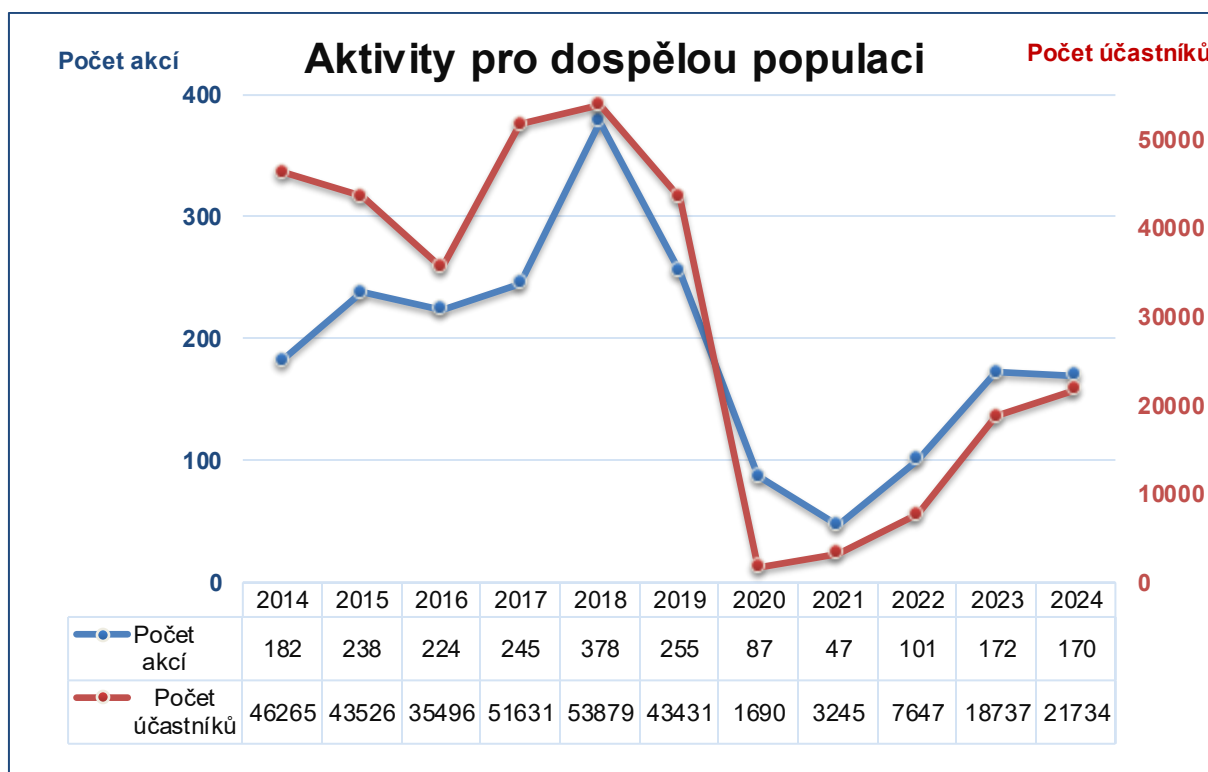
HZS Olomouckého kraje ve spolupráci s Krajským úřadem Olomouckého kraje zpracoval studii interaktivního vzdělávacího centra Centrum bezpečí Olomouc. Studie obsahuje základní informace k centru, mapové podklady, orientační finanční náklady, průvodní zprávu a návrh jednotlivých budov s popisem činností směrem k přípravě obyvatelstva. Tento projekt je oběma stranami podporován.

Hasík CZ

Do praktické realizace preventivně výchovných programů Hasík CZ – Výchova dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva (zaměřeno na ZŠ) a Hasík CZ – Vaše cesty k bezpečí (zaměřeno na SŠ) bylo v roce 2024 zapojeno 10 HZS krajů (HZS hl. m. Prahy, Středočeského, Plzeňského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého, Jihomoravského, Olomouckého, Moravskoslezského a Zlínského kraje) a MV–GR HZS ČR.

Příprava dospělé populace

Vzdělávání osob v produktivním věku je vzhledem k jejich časové vytíženosti náročné. Organizační zajištění efektivní vzdělávací formy pro tuto cílovou skupinu je, v porovnání s přípravou ostatních cílových skupin, obtížnější. Samostatnou skupinu ve vzdělávání osob v produktivním věku tvoří členové sboru dobrovolných hasičů obcí, kterým se jednotlivé HZS krajů každoročně v rámci školení věnují. Jedná se zejména o metodickou a materiální pomoc při školení Preventista, Technik ochrany obyvatelstva, Specialista ochrany obyvatelstva a Instruktor preventivně výchovné činnosti. V roce 2024 se pro přípravu dospělé populace uskutečnilo **170 vzdělávacích aktivit s účastí 21.734 osob**. Porovnání zmiňovaných hodnot s údaji z předchozích let je uvedeno v Grafu č. 7.

Graf č. 7 – Počet vzdělávacích akcí a účastníků v rámci přípravy dospělé populace

Příklady oslovených skupin osob produktivního věku za rok 2024:

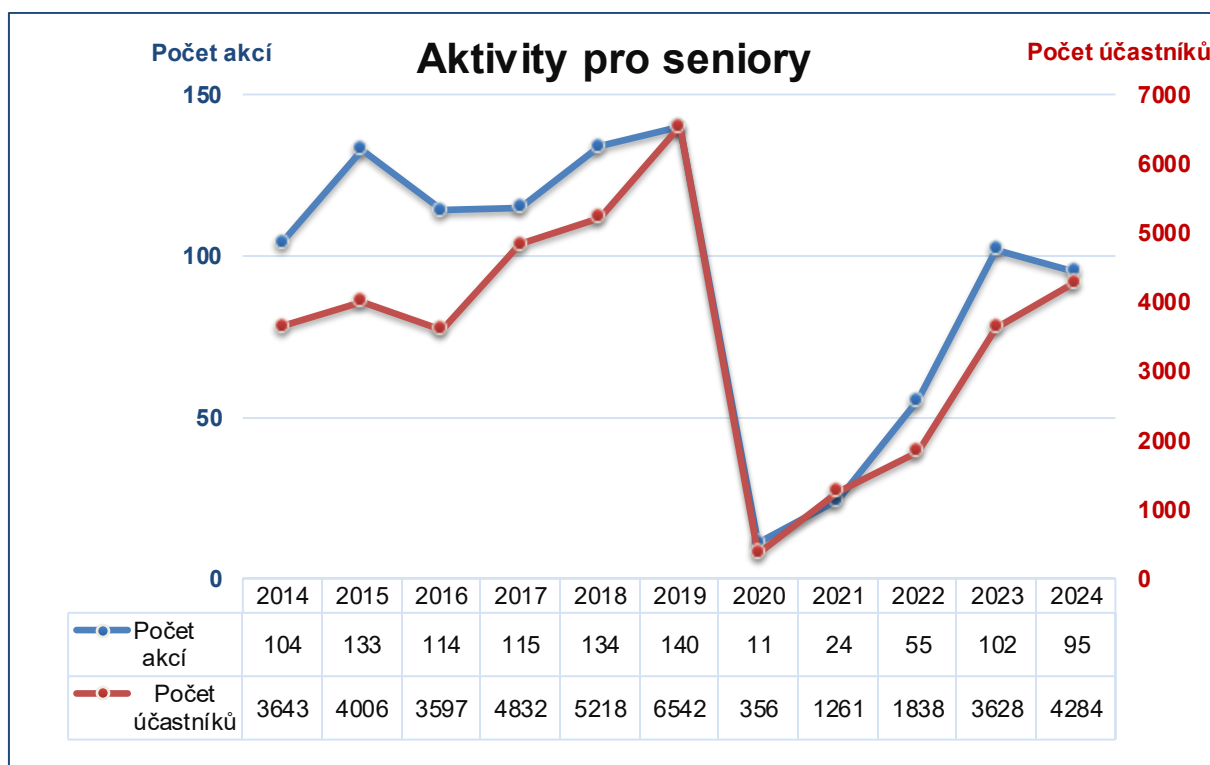
- HZS Olomouckého kraje se dlouhodobě zapojuje do Branných dnů pro zaměstnance Městského úřadu Šumperk, které probíhají po čtyři pátky v letních měsících. V roce 2024 se těchto aktivit zúčastnilo přes 200 osob a ústředním tématem byly, v souladu s Hlavním zaměřením PVČ na tento rok, nebezpečí požárů v přírodním prostředí a jejich prevence. Školení bylo rozděleno na teoretickou a praktickou část, byla vysvětlena celá problematika požárů v přírodním prostředí a dále hlášení pálení na webových stránkách HZS a význam a použití požárního hlásiče. Následoval praktický nácvik hašení různými prostředky (např. s tlumicemi, motykosekerami, lopatami a dalším nářadím);
- HZS Kraje Vysočina při Dni bezpečnosti a zdraví ve firmě Hettich ČR, k. s., pracovníky seznámil se správným tvořením záchranářské uličky, s problematikou evakuace a evakuačního zavazadla, předvedl ukázkou použití přenosných hasicích přístrojů a vysvětlil jejich správné použití a výběr. Této celodenní akce se zúčastnilo 47 zaměstnanců;
- HZS Pardubického kraje zorganizoval besedu pro zástupce skautských středisek v Pardubickém kraji na téma mimořádné události a jejich řešení při letních výpravách a táborech. Konkrétními tématy byly požáry se zaměřením na přírodní prostředí, bouřky, vytopená tábořiště s následnou evakuací a správná manipulace s propan-butanovými

- lahvemi. Akce se zúčastnilo 12 zástupců skautských středisek. Příkladem plnění jedné z hlavních priorit pro rok 2024 u HZS Pardubického kraje bylo 5 přednášek pro dospělou populaci věnovaným tématům osobní soběstačnosti s důrazem zejména na zajištění zásob vody, potravin, otopu a záložního zdroje energie pro případ dlouhodobé mimořádné události. V rámci přednášek posluchači obdrželi vzdělávací materiál Příručka pro občany;
- HZS hl. m. Prahy proškolen zaměstnance Policejního prezidia, ředitelství logistického zabezpečení a Národní centrály proti organizovanému zločinu, v celkovém počtu 62 osob. Program obsahoval přednášky s tématy požární ochrana, ochrana obyvatelstva a část věnovanou činnosti požární hlídky v případě vzniku mimořádné události. Následovala prohlídka krajského operačního a informačního střediska, (témata tísňového volání a spolupráce PČR a HZS v rámci IZS), dále proběhlo praktické hašení s přenosným hasicím přístrojem (šestikilovým práškovým; všechny osoby si hašení vyzkoušely). Závěrem programu proběhla exkurze hasičské stanice s prohlídkou hasičské techniky a věcných prostředků. Diskutováno bylo porovnání spolupráce a odlišností práce policistů a hasičů při řešení mimořádných událostí.

Příprava specifických skupin obyvatelstva

Senioři

Příprava seniorů v oblasti běžných rizik, sebeochrany a vzájemné pomoci při mimořádných událostech probíhala zejména formou přednášek a besed prostřednictvím senior akademií, univerzit třetího věku, ve spolupráci s občanskými sdruženími, kluby či domovy seniorů a obecními/městskými úřady. V roce 2024 se uskutečnilo **95 aktivit**, kterých se zúčastnilo **4.284 osob v seniorském věku**, jak uvádí graf č. 8.

Graf č. 8 – Počet vzdělávacích akcí a účastníků v rámci přípravy seniorů

Jako příklad těchto aktivit lze uvést dlouhodobou spolupráci HZS Plzeňského kraje s Městskou policií Plzeň při zabezpečení obsahu **Plzeňské senior akademie**, kde v roce 2024 v rámci 12 besed bylo proškoleny 298 seniorů. Celkem bylo pro seniory v tomto kraji zorganizováno 14 vzdělávacích aktivit s celkovou účastí 457 osob.

HZS Jihočeského kraje se zúčastnil se stánkem PVČ celodenních **Sportovních her seniorů** v Českých Budějovicích s účastí cca 300 seniorů. Představoval návštěvníkům prioritní témata dle hlavního zaměření pro rok 2024, prováděl ukázky hašení s přenosným hasicím přístrojem a předával seniorům vzdělávací tiskoviny.

HZS Královéhradeckého kraje se se stánkem PVČ a svým preventivním programem účastnil 16. ročníku **Olympiády pro starší a dříve narozené** s účastí 416 seniorských sportovců.

HZS Kraje Vysočina ve spolupráci s Krajem Vysočina uspořádal 5 besed na téma **Informovaný senior, aneb jaké nebezpečí číhá na internetu**. U stánku PVČ si senioři ověřili znalost čísel tísňových linek se správným nahlášením mimořádné události, orientaci v terénu a neznámém prostředí, dále se věnovali požární prevenci zaměřené na začátek topné sezóny a užívání otevřeného ohně v přírodním prostředí. Dále byli seznámeni s detektorem kouře a oxidu uhelnatého a s druhy přenosných hasicích přístrojů. Z oblasti ochrany obyvatelstva byli seznámeni s principem a významem problematiky varování a evakuace. V rámci ukrytí bylo účastníkům vysvětleno, kdy je vhodné se ukrýt, kdy naopak opustit nebezpečný prostor a jak

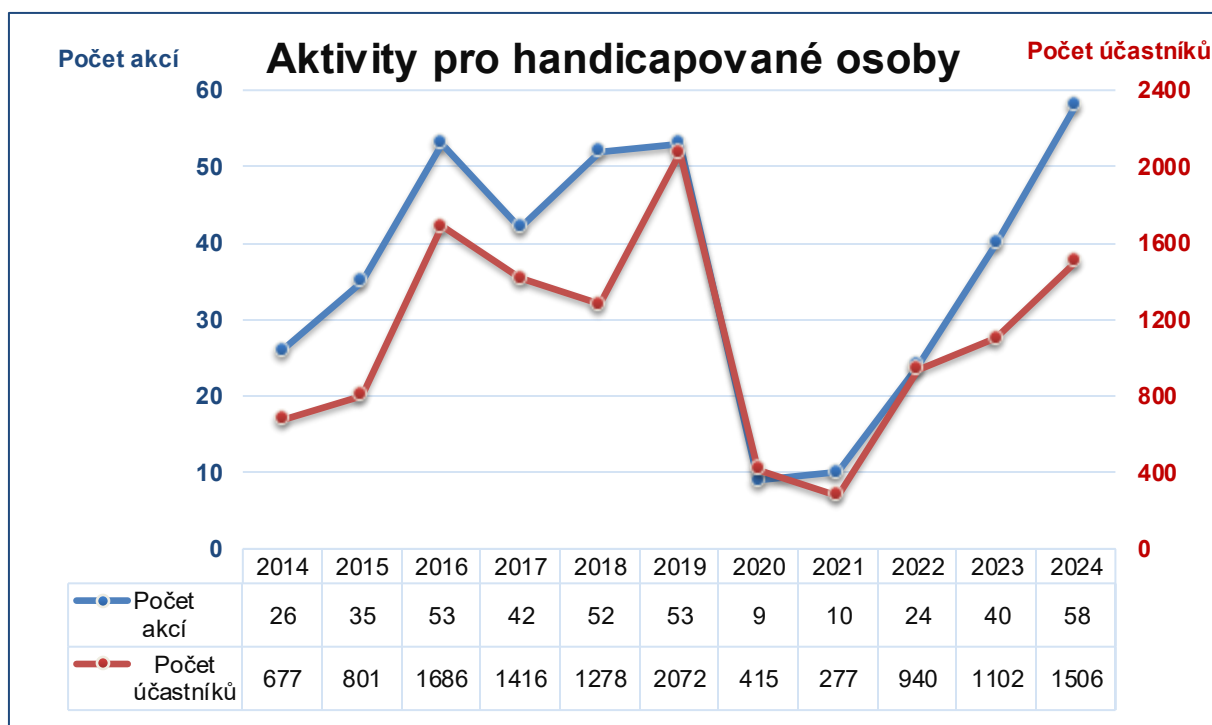
jej opustit. Také byli seznámeni s principy přípravy domácnosti na dlouhodobé mimořádné události. Seniorům byly předány vzdělávací příručky. V rámci pěti půldenních akcí bylo proškolen 780 seniorů.

HZS Olomouckého kraje se dlouhodobě účastní **Táborové školy pro seniory** organizované Krajskou radou seniorů Olomouckého kraje. V roce 2024 se akce tradičně konala v dětském táboře Přerov – Čekyně. Ve 2 turnusech se zde prostřídalo 260 seniorů. Příslušníci navštívili oba turnusy s přednáškou na téma nebezpečí v domácnostech. Senioři si také prohlédli hasičskou techniku, výstroj a výzbroj a obdrželi preventivní materiály. Dále ve spolupráci s městem Prostějov uspořádal HZS Olomouckého kraje soutěž jednotlivců a dvoučlenných týmů seniorů s názvem **Aktivní senior**. Na jednotlivých stanovištích plnili senioři vědomostní i pohybové úkoly z oblasti ochrany obyvatelstva a požární prevence. Probíhalo také vzdělávání seniorů a zaměstnanců v domovech pro seniory a v klubech seniorů. Přednášky byly zaměřeny na rizika požárů v domácnosti a chování při vzniku požáru, ochranné vlastnosti budov a vysvětlení funkce nástupní plochy pro požární techniku.

HZS Moravskoslezského kraje v roce 2024 zorganizoval 6 přednášek pro seniory, které byly zaměřeny na prevenci vzniku požárů (požární detekce a detektory úniku nebezpečných plynů, spotřebiče s velkokapacitními bateriemi v domácnostech). Dále byly stěžejními tématy problematika improvizované ochrany a ukrytí v případě úniku nebezpečné látky a žádoucí chování při mimořádných událostech ve vazbě na zabezpečení a soběstačnost domácností. Přednášek se zúčastnilo 221 seniorů, z toho 121 účastníků v rámci spolupráce s Městskou policií Ostrava a Městskou policií Opava při realizaci speciálního studijního programu **Senior akademie**.

Osoby s handicapem

V roce 2024 se uskutečnilo **58 akcí s celkovou účastí 1.506 osob**. Vzhledem k mnoha různým formám handicapu jsou tyto akce vždy velmi specifické a zvolená vzdělávací forma je vždy uzpůsobena druhu postižení. Jedná se především o osoby slabozraké a nevidomé či s poruchami sluchu. V průběhu roku 2024 se HZS ČR začal výrazněji věnovat také přípravě osob s mentálním a kombinovaným postižením širokého věkového spektra. Počet realizovaných aktivit včetně míry účasti v rámci přípravy této cílové skupiny za jednotlivé roky shrnuje graf č. 9.

Graf č. 4 – Počet aktivit a účastníků v rámci přípravy osob s hendikepem

Jako příklad těchto aktivit lze uvést podíl HZS Zlínského kraje na organizaci **Valašské olympiády pro nevidomé a slabozraké**, kterou pořádala Sjedená organizace nevidomých a slabozrakých Vsetín s účastí asi 50 soutěžících a jejich doprovodu. U stánku PVČ účastníci plnili různé vědomostní úkoly a diskutovali o požární prevenci a zabezpečení domácnosti, u hasičské techniky si mohli v klidu osahat výstroj a výzbroj hasiče.

HZS Jihomoravského kraje pokračoval ve spolupráci s Krajskou radou zdravotně postižených, s jejichž členy řešil zapojení do registru osob se zdravotním postižením (dle SIAŘ GR 45/2022), pro které připravil celodenní seminář k řešení nejčastějších typů mimořádných událostí (rady pro handicapované osoby, jak se zachovat v případě požáru, evakuace, použití tísňových linek, to vše s praktickými radami pro různé typy postižení: omezení hybnosti, neslyšící, nevidomí). Prostřednictvím zástupců krajské rady budou tyto informace předávány v dalších obcích Jihomoravského kraje. Další realizované aktivity byly určeny pro osoby neslyšící nebo nevidomé (např. akce pro osoby nevidomé a slabozraké Nevidomí za volantem ve spolupráci s Tyflocentrem Brno). Celkem HZS Jihomoravského kraje uspořádal 6 akcí s účastí 333 handicapovaných osob.

Jedním z neaktivnějších v této činnosti je HZS Kraje Vysočina. V roce 2024 realizoval 10 aktivit pro 174 osob se zdravotním postižením. Příkladem nové spolupráce bylo oslovení všech organizací sdružujících nevidomé a slabozraké osoby v Kraji Vysočina s nabídkou spolupráce a využívání zvláštního způsobu tísňové komunikace. Představitelům oslovených organizací byla při úvodní schůzce vysvětlena tato problematika a byly s nimi uzavřeny dohody

o spolupráci. Další část spolupráce pokračovala návštěvou klientů včetně doprovodu a vodičích psů na KOPIS HZS Kraje Vysočina, kde se kromě prohlídky a vysvětlení správné komunikace s tísňovými linkami rozvinula diskuse o potřebách a problémech nevidomých a slabozrakých. Dále se probírala témata týkající se technického a bezpečnostního vybavení domácností, způsobu kontroly spotřebičů, obsluhy mobilních telefonů a míry samostatnosti při řešení problémů. Návštěva těchto klientů byla oboustranně velmi přínosná. Této půldenní akce se zúčastnilo 10 klientů, 6 osob doprovodu a vodičích psů.

MV–GŘ HZS ČR, HZS hl. m. Prahy a HZS Olomouckého kraje, v návaznosti na spolupráci se sdružením škol Euroinstitut, v roce 2024 společnými silami realizovaly 4 termíny projektové výuky na výjezdových stanicích v Praze-Mořanech a Přerově pro studenty s mentálním či kombinovaným handicapem (ve věkovém rozmezí 20–65 let). Jejím obsahem byly dva pětáctyřicetiminutové výukové bloky zaměřené na problematiku požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Jednalo se o stručné a srozumitelné shrnutí základních informací, využitelných v reálných životních podmínkách posluchačů (tísňové linky, zásady chování při požáru v budově, význam signalizace detektoru kouře, význam jednotlivých akustických signálů apod.). Program byl završen exkurzí výjezdové stanice pod vedením zkušených realizátorů PVČ z řad výjezdových hasičů zaměřené, mimo jiné, na preventivní působení proti nežádoucím jevům (strach, stud, nezvladatelná emocionální reakce), které by při hypotetickém kontaktu s touto cílovou skupinou při záchranných pracích mohly být, vzhledem k charakteru handicapu, komplikací. Následně byla problematika OČMU speciálními pedagogy, proškolenými v průběhu dvou pedagogických konferencí tohoto sdružení, implementována do vzdělávacího procesu v rámci škol Euroinstitut.

V rámci letošní konference škol Euroinstitut bylo proškoleny 60 speciálních pedagogů a školských pracovníků, projektové výuky se přímo zúčastnilo 84 studentů, 6 speciálních pedagogů a 20 pedagogických pracovníků. Implementace OČMU do výuky v rámci Euroinstitutu měla během školního roku 2023/24 dosah na 540 studentů zmiňovaných středních škol (domovy pro osoby se zdravotním postižením, či se zvláštním režimem).

MV–GŘ HZS ČR ve spolupráci s HZS hl. m. Prahy a FTVS UK dále zajistilo v areálu fakulty odpolední program v rámci příměstského tábora dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (ve věku od 7 do 15 let) s různými formami handicapu (nevidomí, slabozrací, paraplegie, poruchy učení, mentální handicap). Program byl primárně zaměřen na seznámení s podobou zasahujícího hasiče (většina dětí vzhledem k charakteru handicapu neměla dosud možnost absolvovat standardní exkurzi) a hasičské techniky formou příslušných vjemů dle charakteru

handicapu (hmatové, sluchové) za účelem odbourání strachu v případě hypotetického kontaktu při mimořádné události.

HZS Olomouckého kraje realizoval besedu pro klienty denního stacionáře s mentálním postižením, který provozuje Charita Zábřeh. Hlavním cílem bylo osvojení základů požární prevence. Klientům byla vysvětlena problematika únikových cest, jaká nebezpečí při požáru hrozí a jak je minimalizovat a proběhla ukázka hasiče v zásahovém oblečení a zkouška vyváděcí masky.

Jednorázové akce pro veřejnost

Všechny HZS krajů a MV–GŘ HZS ČR pořádaly v průběhu celého roku 2024 pro veřejnost, kromě výše uvedených aktivit, také jednorázové akce. K těmto aktivitám využívali realizátoři PVČ vlastní mobilní stánky pro outdoorové a indoorové akce s různým vybavením. Příslušníci seznamovali návštěvníky akcí s problematikami požární prevence, ochrany obyvatelstva a IZS pomocí různých kvízů, testů, domečku rizik, magnetických sad, videospotů a dalších preventivně výchovných pomůcek. V roce 2024 proběhlo celkem **463 jednorázových akcí většího rozsahu** (evidujeme pouze akce s účastí nad 50 osob), kterých se zúčastnilo zhruba **280 tisíc osob, z toho asi 150 tisíc dětí a mládeže**. Často se HZS ČR na těchto akcích podílel jako spolupřátel, obvykle ve spolupráci se složkami IZS, Českým červeným křížem, obcemi či nestátními neziskovými organizacemi. Tyto akce se neřadí svým charakterem k typickým vzdělávacím aktivitám, chápeme je jako doplňkovou formu PVČ a prezentaci HZS ČR.

Zajímavá jednorázová akce proběhla ve spolupráci HZS Olomouckého kraje s Vlastivědným muzeem v Šumperku. V roce 2024 uběhlo 30 let od požáru šumperského divadla, který tento kulturní stánek naprosto zničil. Divadlo se podařilo obnovit a znovu působí již více než dvě desítky let. K připomenutí této události byla uspořádána výstava Jako Fénix z popela – 30 let od požáru šumperského divadla, jejíž hasičská část obsahovala ukázky rozdílů zásahových obleků, dýchacích přístrojů a dalšího vybavení před 30 lety a dnes a byla doplněna o interaktivní prvky jak pro děti, tak pro dospělé – zapojování hadic, balení evakuačního zavazadla, správné rozdělení ohně v přírodě pomocí hry na magnetické tabuli, určování nebezpečí vzniku požáru v domácnosti na domečku rizik apod. Součástí výstavy byla beseda pro veřejnost, kde příslušníci upozornili na chybějící požárně bezpečnostní prvky, které mohli tragickým důsledkům požáru zamezit a porovnali je se současnými možnostmi. Následně si návštěvníci vyzkoušeli evakuaci z divadla, v malých skupinách vedenými příslušníkem prošli ve tmě zakouřeným prostorem za zvuku praskání ohně a hasičských sirén. Závěrem byla připravena ukázka záchrany z hořícího domu pomocí hasičského žebříku.

Specializační kurz Realizace PVČ u HZS ČR

Vzhledem ke snižujícímu se počtu realizátorů PVČ především z řad výjezdových hasičů je výcvik nových velmi potřebný. Dvoudenní specializační kurz je určen zejména příslušníkům, kteří s aktivitami PVČ nemají žádné nebo jen malé zkušenosti. Jeho hlavním cílem je vybavit příslušníky HZS ČR znalostmi a dovednostmi tak, aby byli schopni provádět PVČ pro různé cílové skupiny na odpovídající úrovni. Vysvětlit základní zásady správné komunikace a tím zlepšit jejich komunikační techniky, zjednodušit jim jejich přípravu na tyto aktivity a povzbudit je v této činnosti. Dalším cílem kurzu je sjednotit obsah předávaných informací obyvatelstvu během preventivně výchovných aktivit tak, aby jejich účastníci obdrželi informace z problematiky ochrany obyvatelstva, požární prevence a IZS v rámci celé ČR shodně. V roce 2024 dva běhy kurzu úspěšně absolvovalo 39 příslušníků HZS ČR z celkem 6 HZS krajů.

PVČ prostřednictvím médií

Z dlouhodobých zkušeností HZS ČR vyplývá, že účinným nástrojem k předávání informací občanům jsou **regionální média** (obecní/městské zpravodaje, regionální rádia a televizní stanice, obecní weby, nástěnky apod.) a také **sociální sítě**. Všechny HZS krajů a MV–GR HZS ČR pravidelně k PVČ využívaly sociální sítě Facebook, Instagram, X a YouTube a také své webové stránky. Umisťovaly zde různé varovné informace s připomenutím správného chování, krátké články, fotografie a videa či pozvánky na akce spojené s PVČ a dále různé vědomostní soutěže a kvízy. Souhrnně bylo v roce 2024 **na sociálních sítích uveřejněno 1.286 příspěvků**.

MV–GR HZS ČR v roce 2024 na sociálních sítích pokračovalo s informováním pomocí nové formy infografiky. Příspěvky na sociální síti Facebook s preventivní tematikou oslovily přibližně 80 tis. uživatelů (více než 1.520 tis. zobrazení souhrnně). V médiích celostátních, odborně zaměřených i regionálních se preventivní doporučení objevila více než 320krát. Přesný dosah takto poskytovaných informací byl jistě větší, ale nelze ho přesně vyčíslit, neboť média často volně pracují s citacemi či sdílením publikovaných informací.

Dále bylo v rámci zářijových povodní 2024 na webu HZS ČR otevřeno virtuální **Asistenční centrum pomoci** s kompletními informacemi o aktuální situaci a jejím vývoji, o správném chování před, při a po povodni, s kontakty na důležité úřady, instituce a neziskové organizace, které tuto krizovou situaci řešili.

Koordinátoři PVČ HZS krajů se zúčastnili jednodenního kurzu Generativní AI jako pomocník při vzdělávání, který byl zaměřen na využití umělé inteligence v přípravě obyvatelstva. Lektor z Národního pedagogického institutu vysvětlil používání osobního AI asistenta, včetně tvorby deep-fake videí, generování obrazů a maleb pomocí jednoduchých promptů, ukázal možnosti

generování textů a jejich převod na mluvený hlas, tvorbu skladeb a písní a podal obecný právní pohled na používání AI.

Ze strany HZS ČR bylo v roce 2024 médiím poskytnuto celkem **397 vzdělávacích příspěvků prostřednictvím rozhlasu, 146 příspěvků prostřednictvím televize a 633 příspěvků prostřednictvím tištěných médií.**

HZS Libereckého kraje v průběhu celého roku spolupracoval se 121 městskými a obecními zpravodaji, v nichž publikoval tematické články z cyklu Hasiči radí. Články včetně letáků s nejdůležitějšími radami z oblasti ochrany obyvatelstva a požární prevence dále uveřejňoval na svých webových stránkách, sdílel na sociální síti Facebook. Zmiňovaný obsah je uložen na intranetu HZS ČR k využití všem hasičům. Dále pokračoval ve spolupráci s regionální rozhlasovou stanicí Český rozhlas Liberec, kde odvysílal 5 příspěvků cyklu Co dělat když.

Obdobnou spolupráci realizoval HZS Královéhradeckého kraje, a to s redakcí Českého rozhlasu Hradec Králové, kde prezentoval preventivní témata přes hosta ve vysílání. Dále spolupracoval s Východočeskou TV (vysílání a internetové zveřejnění Magazínu hasiči) a k informování veřejnosti aktivně využíval webu HZS Královéhradeckého kraje (asi 120 příspěvků) a sociální sítě Facebook (více než 25 tisíc sledujících a dosah stránky na 2 800 tisíc uživatelů), X (5.448 sledujících) a Instagram (5.275 sledujících a dosah stránky na více než 48 tisíc uživatelů).

Spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B a se zástupci společensky významných objektů v oblasti PVČ

V roce 2024 pokračovala spolupráce s provozovateli objektů zařazených do skupiny B na zajištění havarijní připravenosti, **informování veřejnosti a preventivně výchovné činnosti** v oblasti vymezené vnějším havarijním plánem.

HZS Libereckého kraje a Krajský úřad Libereckého kraje ve spolupráci s oběma subjekty skupiny B Libereckého kraje aktualizovaly a graficky upravily informační letáky pro veřejnost v zóně havarijního plánování obou subjektů. Letáky byly uveřejněny v elektronické podobě s možností stažení na webu krajského úřadu, v listinné podobě byly distribuovány na obce v zónách havarijního plánování a slouží pro informování veřejnosti.

Dobře nastavená spolupráce je také v Pardubickém kraji, kde HZS Pardubického kraje s provozovateli (se stanovenou zónou havarijního plánování pro SemtinZone, areál PARAMO a areál Poličských strojíren, a. s.) a Krajským úřadem Pardubického kraje připravily aktuální informace pro obyvatelstvo o nebezpečí závažných havárií. Informační letáky, plakáty a dále

zpracované informace pro obyvatelstvo, byly předávány prostřednictvím internetových stránek krajského úřadu, dotčených obcí a při prezentačních akcích, které pořádal HZS Pardubického kraje. V roce 2024 HZS Pardubického kraje zpracoval nové vnější havarijní plány u objektů SementZone a areálu PARAMO na základě nově stanovených zón havarijního plánování. Dokumentace je ve schvalovacím procesu, následně se budou upravovat informace pro obyvatelstvo o nebezpečí závažných havárií.

HZS Moravskoslezského kraje realizoval 9 seminářů **Žádoucí chování při závažné havárii** s celkovou účastí 132 zástupců společensky významných objektů zaměřených na plánovaná opatření k sebeochraně a vzájemné pomoci v zónách ohrožení a zónách havarijního plánování. Cílem seminářů bylo zvýšit informovanost o zabezpečení před únikem nebezpečné látky, charakteru ohrožení, systému varování a vyrozumění, plánovaných opatřeních k ochraně obyvatelstva a k aktualizacím Karet opatření. Dále bylo do taktického spojového cvičení HZS Moravskoslezského kraje v zónách ohrožení a zónách havarijního plánování objektů zařazených do skupiny B zapojeno 190 zástupců společensky významných objektů vyrozuměním pomocí hlasové zprávy systému Interaktivní hlasové odezvy.

III. Zabezpečení přípravy obyvatelstva

1) Personální zajištění PVČ

Nastavený systém metodického vedení PVČ u HZS ČR má stabilní charakter. Pracovní skupiny PVČ (u MV–GŘ HZS ČR a HZS krajů), které jsou složeny z koordinátora PVČ, zástupce úseku prevence, IZS a operačního řízení a tiskového mluvčího, v roce 2024 komunikovaly jak distančně (telefonicky a online), tak se scházely prezenčně. U HZS krajů je nastavena spolupráce také s koordinátory PVČ na územních odborech. Tento systém přispívá k efektivnímu a rovnoměrnému šíření aktuálních informací preventivního charakteru ve všech částech regionů.

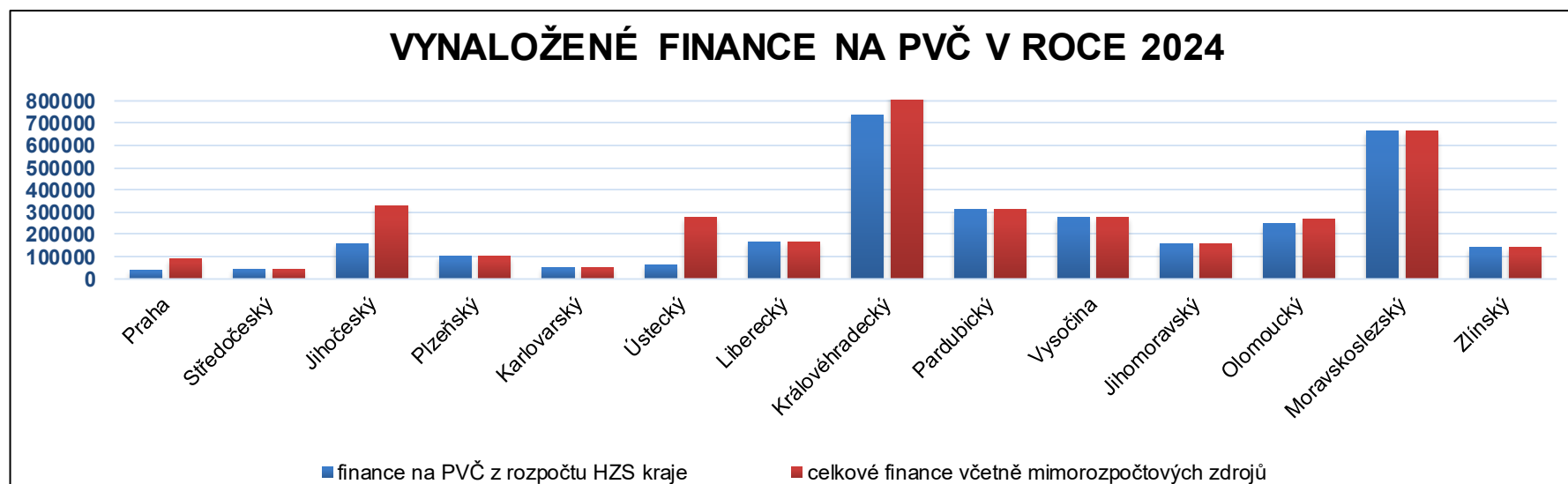
V březnu 2024 se uskutečnilo dvoudenní instrukčně metodické zaměstnání koordinátorů PVČ HZS krajů v Institutu ochrany obyvatelstva. Nosnými tématy byla problematika elektromobility a hašení zařízení s lithiovou baterií, finalizace projektu Domeček rizik ve virtuální realitě, novinky v příjmu tísňové komunikace na linkách 112 a 150, aktuality v oblasti ochrany obyvatelstva, krizového řízení a požární prevence a stěžejní úkoly na další období. Dále byly prodiskutovány problémy a potřeby HZS krajů v oblasti PVČ a proběhla výměna zkušeností a novinek z jednotlivých krajů.

2) Financování PVČ

V roce 2024 jednotlivé HZS krajů přistoupily k financování PVČ velmi rozdílně. Níže uvedený graf č. 10 zobrazuje přehled vynaložených finančních prostředků na PVČ v rámci jednotlivých HZS krajů. Se změnou Pokynu GR (SIAŘ částka 16/2023) od roku 2023 MV-GR HZS ČR do rozpočtu HZS krajů na PVČ finančně nepřispívá. HZS krajů čerpání finance ze svých rozpočtů a dále z mimorozpočtových zdrojů jako jsou dotace od krajských úřadů či měst na konkrétní programy a projekty, granty či dary.

Je nutné upozornit, že nároky na tvorbu a výrobu nových aktuálních a technologicky dostatečných materiálů a na pořízení potřebného vybavení pro realizaci PVČ (nového a rovněž obnovu stávajícího) na kvalitní úrovni, srovnatelné s ostatními složkami IZS se neustále zvyšují. Pro kvalitní a cílenou přípravu jednotlivých cílových skupin obyvatelstva jsou vzdělávací materiály v moderní podobě s aktuálními tématy v současné době nezbytné. Je důležité si také uvědomit, že kvalitně zpracované pomůcky a materiály zároveň prezentují práci HZS ČR a zvyšují důvěru veřejnosti v tento bezpečnostní sbor.

Tabulka č. 1 sumarizuje finanční prostředky vynaložené na PVČ v letech 2016–2024.

Graf č. 5 – Vynaložené náklady na PVČ dle jednotlivých HZS krajů

FINANCOVÁNÍ PVČ									
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celková částka (v Kč)	4 005.329	4 112.972	5 364.646	4 834.914	3 858.459	3 363.910	3 569.512	4 485.062	3 831.946
Z rozpočtů HZS krajů	2 341.185	1 966.007	3 139.160	2 382.957	1 964.274	2 038.519	2 403.741	2 811.534	3 171.426
Z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR	631.000	631.000	651.000	734.500	680.500	631.000	644.700	908.528	116.645 ²
Mimorozpočtové financování ¹	1 033.144	1 515.965	1 594.486	1 643.526	1 207.385	694.391	521.071	765.000	602.000

Tabulka č. 1 – Financování PVČ dle jednotlivých rozpočtů

¹ Např. dotace od krajských úřadů, měst, granty či dary

² Finanční prostředky použité na PVČ v rámci MV-GŘ HZS ČR. Změnou Pokynu GŘ (SIAŘ částka 16/2023) MV-GŘ HZS ČR do rozpočtu HZS krajů na PVČ nepřispívá.

Shrnutí a závěr

V roce 2024 se dařilo realizátorům PVČ plnit všechny hlavní priority a dále stanovené úkoly dle schváleného Hlavního zaměření PVČ u HZS ČR a Plánu k realizaci PVČ MV-GŘ HZS ČR a jednotlivých HZS krajů. Výše uvedené výsledky dokazují, že realizace PVČ, po tříleté pauze vynucené opatřeními spojenými s onemocněním COVID-19 a bezprostředně poté zapojením HZS ČR do řešení humanitární pomoci spojené s uprchlickou krizí, způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, byla opět funkční a efektivní. Byla obnovena spolupráce s našimi dlouholetými partnery v této oblasti a navázána s novými subjekty.

Oblast PVČ je založena především na osobním kontaktu příslušníků HZS ČR s veřejností, jak při různých programech podporujících výuku OČMU v mateřských, základních a středních školách, při vzdělávacích kurzech pro učitele a management škol, při besedách a seminářích, tak při všech dalších akcích určených veřejnosti i odborníkům. Snahou HZS ČR v oblasti PVČ je příprava obyvatelstva s využitím moderních technologií a pro obyvatelstvo atraktivních edukačních metod, jako je virtuální realita či zážitkové vzdělávání, jejichž rozvoj je jednou z hlavních priorit PVČ u HZS ČR pro nadcházející období. Tato činnost je však výrazně ovlivňována personálními a finančními limity HZS ČR. Dostatek realizátorů, schopných vést aktivity v rámci PVČ kvalitně a samostatně, je minimálním základem pro pozitivní ovlivnění celospolečenského přístupu našich občanů k dostatečnému povědomí o rizicích, připravenosti na mimořádné události a základním znalostem principů sebeochrany, které jsou primárním cílem realizace PVČ u HZS ČR. Dle zkušeností z terénu pouze kvalitně připravený a vybavený personál a pravidelné financování může do budoucna zajistit, aby takto nastavený trend v realizaci přípravy obyvatelstva pokračoval.

Faktem je, že nebude-li oblast PVČ dostatečně financována, personálně zajištěna a podporována, bude docházet ke stagnaci a nelze očekávat její rozvoj v následujícím období a s tím spojený nárůst míry připravenosti obyvatelstva, který je v dnešní době tolik požadován odborníky na problematiku bezpečnosti. Bude zejména nutné přistoupit ke snížení participace stánků PVČ na jednorázových akcích, snížit počet seminářů a besed s občany a aktivity omezit pouze na ukázky hasičské techniky.

Fungující systém PVČ napomáhá snižování počtu mimořádných událostí, odvrácení paniky při jejich vzniku a zvýšení povědomí o tom, jak efektivně předcházet mimořádným událostem a jak postupovat v jejich průběhu. Zároveň také prezentuje činnost HZS ČR a zvyšuje jeho prestiž v očích veřejnosti. V neposlední řadě je realizace PVČ ze strany sboru také zárukou kvalitního odborného vzdělávání a korektního šíření informací preventivního charakteru, které napomáhá eliminovat šíření dezinformací.